

Eindredactie: CHARLEF BRANTZ

Isbn: 9789402140613

De Bredase wereld van VOKMA 1968-1972

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD. Blz. 5	▪ De Veurzitter van de Senaat spreekt
IN MEMORIAM Blz.7	▪ Respect. ▪ John Woerdeman (28 juni 1973). ▪ Paul van den Boomen (24 januari 1978). ▪ André van Luijk (2 februari 1991). ▪ Paul Gerhard Vredeveld (20 december 1999). ▪ Hans Teusink (17 november 2005). ▪ Gert Hein Rouwhorst (24 juni 2008). ▪ René Holtel (4 november 2009). ▪ Evert Haar (8 januari 2012). ▪ Bert Valkenburg (7 april 2012). ▪ Ton de Nijs (16 juni 2012). ▪ André Hodzelmans (17 mei 2015). ▪ Joop Andriolo (11 september 2015). ▪ Remco Seijn (26 september 2015).
INLEIDING Blz. 12	▪ <i>Komt Wapenbroeders...Neerlands Zonen...</i> ▪ Notabelen.
WAAROM GA JIJ EIGENLIJK NAAR DE KMA? Blz. 16	▪ Reden verraadt ambitie niveau. ▪ Eerste ervaringen van een burger met een militair selectie proces. ▪ Aanname commissie KMA. ▪ VOKMA
“WONEN EN WERKEN” OP DE KONINKLIJKE ACADEMIE. Blz. 20	▪ Binnenkomst. ▪ Het effect van de eerste nummertjes. ▪ Plattegronden tweede etage Kasteel, Prins Bernard en Prins Frederik Paviljoen. ▪ Instromende asymptoten. ▪ Begeleidend Beroepskader. ▪ Wonen en Studeren op het Kasteel. ▪ Ontgroeningstijd ervaringen van een VOKMA jonker. ▪ Studetten leven in het Prins Bernard Paviljoen(PBP). ▪ Techneuten en Admeurs in het Prins Frederik Paviljoen. ▪ Keuze Vervolgstudie.
MILITAIRE VORMING OP DE KMA. Blz.52	▪ Algemene Militaire Opleiding binnen en buiten het Kasteel. ▪ “Kazernewerk” op het Kasteel. ▪ Stoempen in de omgeving van Breda. ▪ Gevechtscursus bij de Commando's in Roosendaal. ▪ Vierdaagse: swingen op de zevenheuvelen weg. ▪ Leiderschapstraining (LETRA) in het Mastbosch. ▪ Parachute springen is grensverleggend. ▪ Militaire Vorming tijdens de Wetenschappelijke Vorming.
WETENSCHAPPELIJKE VORMING Blz. 89	▪ Studeren in een rustige omgeving? ▪ Het voorportaal van de wetenschappelijke vorming. ▪ Dooscenten. ▪ Officiers examen. ▪ Fase #1: voltooid. Op naar Fase #2.

SPECIALISTISCHE MILITAIRE OPLEIDING. Blz 98	▪ VOKMA waaiert uit. ▪ Artilleristen: staren in het voorterrein en in de lucht. ▪ Cavaleristen: Paarden, Pantservoertuigen en Tanks ▪ Infanteristen: (ver)dwalen op Houtdorperveld, Beekhuizerzand, Ermelose en Oirschotse Heide. ▪ KLU: Sprookjesland in Canada.
CORPS EN CORPSVERENIGINGEN Blz.111	▪ Senaat. ▪ Ereraad. ▪ Cadetten Sociëteit Bestuur. ▪ Corpsverenigingen. ▪ VOKMA gaat sporten. ▪ Klossen verkiezingen en klossenparade.
FEESTEN IN BRED Blz 133	▪ Dansen bij de familie de Herder. ▪ Assaut: twee dagen bronstigheid, dorstigheid en misselijkheid ▪ Sinterklaasfeest.
BELEVENISSEN BUITEN DE KASTEELMUREN. Blz143	▪ Breda is bruisend. ▪ Actie “Haal het Luifeltje Neer” ▪ Hekklommen geen hobby maar Tobsport. ▪ Een Renaultje en Corpsgeest. ▪ Bloed zien op het Abattoir. ▪ Dijkdoorbraak Dintel. ▪ VOKMA Brandmeesters. ▪ Flatklommen of uit het raam vallen? <i>What is in the name?</i> ▪ Hoogmoed. ▪ VAC belevenissen.
AFSCHEID MET EEN SMETJE. Blz 153	▪ Maurits aan het lijntje gehouden. ▪ Buluitreiking. ▪ Afvallers en Uitvallers. ▪ Drie Maanden extra.
SMOELEN PROMOTIE 1972 Blz 157	

Bijlagen.

Bijlage 1	▪ Het Digitale Fotoboek.
Bijlage 2	▪ Het Liederen Boek.
Bijlage 3	▪ Maandbrieven
	▪

De bijlagen zijn niet in het jaarboek opgenomen. Het liederenboek zal separaat worden verstrekt. De maandbrieven zijn veertien maal uitgegeven en nemen teveel ruimte in beslag om in het jaarboek op te nemen.

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE SENAAT

“Het lijkt mij leuk alle jaargenoten weer eens te zien. En te horen hoe het iedereen is vergaan in het leven.”

(Een jaargenoot)

Een reünie is een emotionele gebeurtenis en een reünie valt bijna altijd een beetje tegen. *Waarom valt een reünie tegen?* Dat komt omdat “het” niet meer is als “het” toen was. Het maakt niet uit hoe lang of hoe kort geleden “het” was, in de tussentijd zijn dingen veranderd. Tijd is verstreken, omstandigheden zijn veranderd, onderlinge verhoudingen zijn veranderd en wij zijn zelf ook veranderd. Deelnemers verwachten iets van een reünie, anders zouden zij niet komen. Het citaat boven dit Voorwoord illustreert onze eerste verheugde reactie op het idee van een reünie. Het lijkt ons leuk alle jaargenoten weer eens te zien en te horen hoe het iedereen is vergaan in het leven.

Die verwachting moet wel leiden tot een teleurstelling. Helaas is het niet mogelijk om alle jaargenoten weer te zien. Te veel jaargenoten zijn overleden of zijn lichamelijk en/of geestelijk niet in staat om te komen. Te veel partners zijn overleden of zijn om andere redenen niet aanwezig. Het lijkt ons leuk alle jaargenoten weer eens te zien, maar we zullen niet alle jaargenoten zien. We zullen niet alle feeën zien. Althans niet met onze ogen. Wel zullen we ze zien in onze herinnering, zoals ze toen waren. We zullen elkaar zien, zoals we nu zijn. Dat zal een vreemde ervaring zijn. We zijn natuurlijk nog dezelfde personen als de Jonkers van toen. Maar we zijn ook heel anders dan toen. *Zijn we nog herkenbaar voor onze jaargenoten van toen, of zijn we onherkenbaar veranderd?* In ieder geval zijn we ouder, misschien hebben we minder haar en misschien zijn we minder gezond. Misschien zijn we dikker dan toen, misschien zijn we wijzer dan toen. In elk geval heeft het leven ons getekend, zoals het heet. Velen van ons hebben in hun leven rampen meegemaakt. Ziekte en het verlies van een partner, het verlies van een kind, het verlies van onze ouders, van broers en zusters. Misschien zijn we zelf ziek, lichamelijk of geestelijk. Hoe het ook zij, we zijn er nog.

We zijn bijna 50 jaar ouder dan toen we op de KMA kwamen. Dit dwingt ons bijna om terug te kijken en een balans op te maken. *Heeft het leven ons gebracht wat we hadden verwacht? Heeft het leven ons meer gebracht dan we hadden verwacht of minder? Heeft het leven ons misschien iets heel anders gebracht dan we hadden verwacht?* Belangrijker dan deze vragen, zijn onze antwoorden daarop. *Zijn we tevreden met wat het leven ons heeft gebracht? Of zijn we teleurgesteld? Kunnen we vrede hebben met hoe het is gegaan? Of zijn we verbitterd?*

Belangrijker dan het verleden is het heden. Het verleden ligt achter ons. Wat er in de toekomst zal gebeuren, weten we niet. Onze enige zekerheid is het nu. We leven vandaag. Met grote en kleine zorgen, over onze gezondheid, over onze partner, over onze kinderen. Misschien werken we nog als ZZP-er, misschien doen we vrijwilligerswerk. Misschien hebben we plannen. Verhuizen naar een appartement of misschien juist naar een boerderijtje op het land. Misschien willen we eindelijk dat boek schrijven. Misschien gaan we in training omdat we toch nog een keer de Vierdaagse willen lopen. Zo komen we naar de reünie. Met onze eigen persoonlijkheid, met ons eigen verleden, met onze eigen dagelijkse bezigheden en zorgen en met onze eigen plannen en dromen.

Op de reünie zien we jaargenoten die we 45 jaar geleden voor het laatst hebben gezien. Misschien ontmoeten we ook jaargenoten die we in de loop van onze militaire carrière hebben meegemaakt. We vinden het leuk om sommige jaargenoten te zien en misschien vinden we het iets minder leuk om andere jaargenoten te zien. Een ding is zeker. Op de reünie komen we omdat we het leuk vinden. We komen hier niet om stoer te doen in de Spijkerbar. Het mag wel, maar het hoeft niet. We hoeven niet te lobbyen voor een bepaalde functie en we hoeven ook niet bevorderd te worden. We komen hier zoals we zijn. We komen hier zoals we zijn geworden.

We weten dat het gras bij de burens vaak groener lijkt dan bij ons. We weten dat er mensen zijn die in grotere huizen wonen dan wij. We weten dat er mensen zijn die in grotere auto's rijden dan wij. Maar

we realiseren ons ook dat wij het beter hebben dan veel medebewoners op deze planeet. We zijn dankbaar dat wij met zijn allen op deze reünie kunnen zijn en we denken in stilte aan degenen die er om welke reden dan ook niet bij zijn.

Een reünie is een emotionele gebeurtenis en daarom is een reünie bijna altijd geslaagd.

Semper Fidelis

Axel

IN MEMORIAM.

Respect

Misschien vindt U het ongebruikelijk om een Jaarboek met een hoofdstuk te starten waarin jaargenoten die ons te vroeg zijn overleden middels een In Memoriam worden herdacht. Doorgaans wordt tijdens bijeenkomsten en reünies een minuut stilte gehouden om zich daarna te concentreren op het wel en wee van de levenden. Daar is op zich niets mis mee. Door dit boek te beginnen met IM's voor onze overleden jaargenoten willen we op papier hun onvergetelijke waarde onderstrepen voor ons instroming en promotiejaar. Op die manier blijven ze voor altijd voortleven in onze herinneringen.

John Woerdeman (28 juni 1973).

John was de eerste van ons jaar. Hij kwam in 1968 op de KMA bij de Koninklijke Luchtmacht om jachtvlieger te worden. Tijdens zijn academische studie (Economisch-Logistiek) had John ook oog voor de militaire aspecten van het Cadetten Squadron en was hij "zilveren klos" en daarna "gouden klos" als Cadetten Squadron Commandant.

Na het officiersexamen vertrok hij, na eerst op 30 juli in Engeland in het huwelijk te zijn getreden met Betsy Butzelaar, op 4 september 1971 naar Canada om aldaar de vliegopleiding aan te nemen. De opleiding op de Beech Musketeer in Portage La Prairie verliep zonder problemen. Daarna op de Tutor in Moose Jaw waar ook Betsy zich bij hem kon voegen. Tijdens het corpdiner ter gelegenheid van de graduation in Moose Jaw had hij alle lachers op zijn hand met een zeer grappige afscheidsspeech waarbij alle klasgenoten door de mangel werden

gehaald. December 1972 vond de wing uitreiking plaats in Cold Lake. Daarna de conversie op de NF5 bij het 313 squadron.

Na deze conversie zou John geplaatst worden op het 316 squadron te Gilze-Rijen. Op 28 juni 1973, tijdens een vlucht naar Gilze-Rijen, werd een hevig onweer hem noodlottig. Een paar dagen later moesten wij helaas in Utrecht afscheid nemen van een goede vriend.

Paul van den Boomen (24 januari 1978).

Paul kwam, na als dienstplichtige enige tijd bij de Koninklijke Landmacht te hebben gediend, in 1968 naar de KMA om vlieger te worden. Als een van de weinige aspirant vliegers volgde hij een technische studie maar dat was, gezien zijn HTS achtergrond, een logische stap. In de Assautcommissie van 1970 was Paul dan ook Commissaris technisch materieel.

Na het officiersexamen vertrok hij op 4 september 1971 naar Canada om aldaar de vliegopleiding aan te nemen. De eerste 8 weken alleen in Portage La Prairie, maar daarna de Jet opleiding in Moose Jaw waar ook zijn echtgenote Hetty zich bij hem kon voegen. In december 1972 vond de wing uitreiking plaats in Cold Lake. Daarna de conversie op de NF5 bij het 313 squadron op de vliegbasis Twente. Zijn eerste plaatsing was zomer 1973 op het operationele 315 squadron eveneens op Twente en de bevordering tot Eerste Luitenant. In 1974 volgde de F104G Starfighter opleiding en de verhuizing naar Brabant.

Na de conversie werd Paul op het 312 squadron geplaatst en in 1977 bevorderd tot kapitein. In januari 1978 werd bekend dat er een overplaatsing als vlieginstructeur in Canada aanstaande was. Echter een paar dagen later tijdens schietoefeningen op Vlieland kwam zijn vliegtuig door onbekende oorzaak in de Waddenzee terecht. Zowel Paul als het vliegtuig zijn nimmer teruggevonden. Hij laat een dochter Floor en zijn echtgenote Hetty achter.

André van Luijk (2 februari 1991).

Na de studie aan de KMA is André in september 1972 naar Canada vertrokken voor de vliegeropleiding. In die periode werden deelopleidingen gevlogen op de Beechcraft Musketeer, de Canadair CT-114 Tutor en de Lockheed T-33. De vliegeropleiding heeft hij met succes afgerond, waarna hem in december 1973 op de Canadese vliegbasis Cold Lake, zijn "wings" werden uitgereikt. Na terugkomst in Nederland volgde tijdens de Operationele Conversie Cursus op de vliegbasis Twente, de omscholing op de Northtrop NF- 5. Na ook deze met succes te hebben afgesloten werd André medio 1974 op vliegbasis Eindhoven bij het 314 squadron geplaatst. Samen met 3 vrijgezelle collega-vliegers werd een huurhuis betrokken. Naast een hoop gezelligheid en vele goede zaken, werd de periode op 314 squadron helaas gekenmerkt door te veel collega's, die

tijdens oefenvluchten het leven verloren.

André ging na een een paar jaar F-5 door naar de F-104 Starfighter. Hij werd geplaatst op de vliegbasis Volkel, eerst bij 311 squadron en later bij 312 squadron. André begon op 312 squadron als jong vlieger en werd daar uiteindelijk Operations Officier. Hij werd rond 1983 geconverteerd naar de F-16. Eind jaren 80 heeft André ongeveer 2 jaar in Canada doorgebracht op de vliegbasis Goose Bay. Daar was hij verantwoordelijk voor de uitvoering van de laagvlieg oefeningen, die destijds in Labrador werden uitgevoerd. Bij terugkomst in Nederland werd hij in april 1990 Squadron Commandant van 306 squadron op vliegbasis Volkel.

André ontmoette eind jaren '80 de vrouw waarmee hij later getrouwd is. Ze hebben eerst een tijd samengewoond en toen zijn partner begin 1990 tot hun grote vreugde zwanger raakte, besloten ze hun emotionele band te formaliseren. Zij zijn halverwege 1990 getrouwd. Op medisch gebied ging het André in de loop van 1990 helaas minder voor de wind. In juni kreeg hij wat pijn in zijn been en na uitvoerig onderzoek bleek het een agressieve vorm van longkanker te zijn. Zijn gezondheid ging daarna heel snel achteruit. Met zijn echtgenote en een aantal vrienden heeft hij samen oud en nieuw gevierd. Hij was toen al erg verzwakt en kon zijn huis niet meer uit.. De geboorte van hun kind zou eind januari 1991 plaatsvinden. De zwangerschap verliep voorspoedig, terwijl André steeds zwakker werd. Eind januari 1991 was het buigen of barsten en de gedachte dat de geboorte van zijn eerste kind naderde, heeft hem waarschijnlijk nog enigszins op de been gehouden. André en zijn echtgenote hebben beiden om verschillende redenen in het Militair Ziekenhuis in Utrecht op de volgende stap gewacht. Op 31 januari werd hun zoon geboren. Twee dagen later overleed André. Zijn vrouw is inmiddels gelukkig hertrouwd. Zijn zoon is opgegroeid tot een leuke vent en heeft er twee leuke zussen bij. Hij lijkt uiterlijk en qua karakter wel aardig op zijn vader en misschien kan hij verder gaan waar zijn vader heeft moeten stoppen..

Wie het over André heeft kan niet voorbijgaan aan zijn activiteiten op het gebied van windsurfen. Een huisgenoot had in die tijd op de Hiswa een surfplank gekocht. Het was één van de eerste surfplanken in Nederland. Dat leek André wel een interessante sport, dus snel ook zo'n plank. Vrijwel elk weekeinde werd daarna doorgebracht gekleed in een rubber pak in het water, of aan de bar van "*het Wapen van Reeuwijk*". Een café- restaurant aan de Reeuwijkse Plassen. Door de weeks tijdens het vliegen van de terugvlucht, werd dan regelmatig vanuit de F-5 gecontroleerd, of "*het Wapen van Reeuwijk*" er nog wel stond. Meestal had hij daar een wat lagere, dan toegestane, hoogte

voor nodig. André is later nog heel veel met het windsurfen bezig geweest. Ontplooiëde zelfs commerciële activiteiten door het oprichten van een surfschool.

Zijn van nature ingegeven handelsgeest en zakelijk instinct, leidde ook tot de aanschaf van een ernstig vervallen boerderij, net buiten Uden. Met de van hem bekende vrolijke flair, wist hij die in samenwerking met velen en tegen niet te hoge kosten, om te toveren tot een aardig paleisje. Ook op het gebied van motoren was hij actief. Het begon met een hele oude Harley met zijspan, maar eindigde met de grootste en zwaarste Harley. Deze arriveerde in onderdelen, maar werd hoofdzakelijk, niet door hemzelf, in elkaar gezet. Hij wist anderen met een "*big smile*" aardig voor zijn karretje te spannen. André is helaas veel te vroeg op 41 jarige leeftijd overleden. Bij velen van ons leeft hij in gedachten voort, als een actieve, altijd vrolijke en joviale persoon.

Paul Gerhard Vredeveld (20 december 1999).

"Vergeten doe je nooit, je leert ermee omgaan".

Op 20 december 1999 overleed geheel onverwacht onze jaargenoot en collega Paul Vredeveld. Paul werkte op dat moment met heel veel plezier bij de Sectie Establishment van ACE Resources Division bij SHAPE in Mons (België), terwijl zijn gezin in Son bij Eindhoven woonde. Een keuze die Paul en Hebe al vaker hadden gemaakt tijdens de vele overplaatsingen die Paul in de periode 1972 tot 1999 had meegemaakt.

Op donderdagavond 9 december verliet Paul plotseling zijn werkplek in België - zonder op te ruimen en zijn computer af te sluiten - om naar huis te rijden omdat hij zich niet goed voelde. Kort na thuiskomst midden in de nacht kreeg hij een hartstilstand, raakte in coma waaruit hij niet meer ontwaakte en overleed 10 dagen later in het ziekenhuis, Hebe en drie relatief jonge kinderen achterlatend.

Wij hebben Paul op de KMA leren kennen als een bescheiden , rustige, betrouwbare, hard werkende en loyale collega. Loyaal jegens zijn collegae en loyaal jegens zijn werk bij defensie. Dit beeld is nooit veranderd, Paul was wie hij was, ging onverstoort. Wat of waar de organisatie hem vroeg. 11 Tkbat (Oirschot) 43 Tkbat (Langemannshof), Stafdienst, een periode in Den Haag, het OCC in Amersfoort, weer Den Haag en tenslotte SHAPE, Paul ging welgemoed daar waar men hem nodig had. Dit siert Paul in alle opzichten.

Naast zijn werk had Paul ook nog een ander leven en dat was zijn privéleven, dit was zijn basis en zeer waardevol voor hem. Hij was voor zijn gezin een steunpilaar en daardoor konden zijn kinderen opgroeien in een warme en stabiele omgeving. Arjen, Jeroen en Sytske zijn gelukkig allemaal goed terechtgekomen en hebben hun leven vorm gegeven. In november 2014 is Thom Oosterom na lang geen contact met haar te hebben gehad namens ons VOKMA jaar op bezoek geweest bij Hebe in Son. Ze heeft haar leven en werk na het overlijden van Paul voortgezet en een nieuwe invulling gegeven en maakt het goed.

Paul bedankt.

Hans Teusink (17 november 2005).

Hans kwam op 1 september 1968, net als de meesten van ons, totaal onbevangen naar Breda. Wat moest hij wennen aan de discipline en de "orde en netheid" die door wachtmeester van Gent van hem werd verwacht. Legendarisch is zijn kreet "*Waar is mijn onderbroek?*" als we 's morgens om 6 uur het bed werden uitgetremd voor een nieuwe trainingmars met onze geliefde PC Onno Vollema. Uiteraard na een zware avond in de Spijker of de Nico.

Wat had Hans toch altijd weinig tijd om te klossen tussen het sporten, klaverjassen, een bezoek aan de stad en de nodige sociale contacten. Het is maar goed dat hij zo intelligent was dat het leek of alles bij hem zo maar kwam aanwaaien. Hans was ook een buitengewoon goede sporter, vooral zwemmen kon hij als de beste en haalde dan ook regelmatig weer een

nieuw academierecord op de 100 en 200 meter rugslag. Overigens vond Hans de balgtafel minstens zo'n belangrijke drijfveer als de records.

En als hij dan eens een keer tegenslag had, riep hij uit volle overtuiging: "*Ja, maar ik heb Ansje nog*".

Al snel nadat Hans van de KMA was, vatte hij het idee op om naar Delft te gaan en ingenieur te worden. Dat lukte hem gemakkelijk binnen de daarvoor gegeven tijd. Al snel bleek bij de DMKL dat hij een uitstekende projectleider was, en, dat hij een van de (weinige) ingenieurs was die zijn militaire achtergrond niet vergat. Hij blonk dan ook al snel uit in zijn Stafdienst, en het was ook geen wonder dat hij later uitgekozen werd om als TS-er het logistieke bataljon in Bosnië te leiden. Hans heeft in zijn carrière prachtige functies vervuld waaronder, als echte netwerker, militair attaché in Bonn. Wat was hij trots toen hij tijdens een zeilvakantie op de boot gebeld werd door de Bevelhebber met de mededeling dat hij bevorderd werd tot brigadegeneraal. Toen Hans Directeur Materieel werd, had hij in zijn visie carrièretechnisch zijn hoogste doel bereikt.

Wat een klap was het toen hij in 2003 ernstig ziek werd. Ondanks alle slechte voorspellingen bleef hij volhouden, soms tegen beter weten in, en dacht dat het allemaal nog wel goed zou komen. Hij heeft voor zijn leven gevochten tot het einde, bleef zijn vrienden trouw en zijn sociale contacten koesteren. Dat einde kwam op 17 november 2005. We missen in Hans een geweldig fijne kameraad en jaargenoot.

Gert Hein Rouwhorst (24 juni 2008).

"Als u mijn antwoord niet goed vindt, moet u de vraag anders formuleren".

Velen zullen zich deze historische uitspraak van Hein herinneren. Het was tekenend voor zijn kritische instelling, vergezeld van de daarbij behorende milde glimlach.

Hein kwam als wat oudere collega onze klas versterken en zou zich met verve profileren als een uitstekend student, daarbij gesteund door een uitgebreide ervaring uit zijn dienstplichtige tijd. Regelmatig mochten wij vernemen, dat 66/1 en het dienstplichtig sergenteant-majoorschap een goede basis waren voor een MA toekomst. Hein "spijkerde" zijn jaargenoten bij, ging fluitend door de KMA, daarbij vergezeld van zijn Petra. Naast zijn werklust vergat hij ook de sociale kanten van ons corps niet. Hein had een poging gewaagd het conservatorium te betreden en

regelmatig mochten wij op de Grote Zaal van zijn pianokunsten genieten. Een zwaar shaggy in de mond, enkele borrels op de piano en veel plezier. Naast zijn studie genoot hij van het parachutespringen.

Na met zeer goed gevolg, en vele NIVRA examens, het instituut te hebben verlaten ging hij voortvarend aan het werk. Tijdens de startfuncties voltooide Hein zijn accountantsstudie, waarna het uitdagende Haagse werk kon beginnen. Getooid met baard en zijn positief kritische instelling realiseerde Hein het KL Kosten informatie systeem. Koelkast was zijn deel.

Hein vertrok en vond zijn drive buiten de KL. Na een succesvolle carrière in bank- en beleggingswereld startte hij zijn eigen bedrijf en ook dat was zeer succesvol. De revenuen spekten niet alleen de familie, maar ook maatschappelijk verantwoorde organisaties werden niet vergeten. Hein vergat de "de dienst" niet en door de jaren heen is het contact met zijn MA jaargenoten gebleven; zowel bij feestelijke als treurige gebeurtenissen.

Zijn overlijden kwam onverwacht, snel, en zoals altijd te vroeg. Met veel plezier denken wij terug aan de jaren die wij met Hein en Petra hebben beleefd.

René Holtel (4 november 2009).

René was een bijzonder mens. Hoe kan het anders als je als enige jaargenoot op een andere wijze je genegenheid voor de medemens toonde dan de doorsnee militair en regelmatig de militaire wereld daarmee confronteerde. René was die jaargenoot die tijdens de KMA het *spit and polish* tot kunst wilde verheffen, maar er toch niet in slaagde om het werk van Hardorff te overtreffen. René was die jaargenoot die niet begreep waarom hij geen 10 haalde voor een tentamen symbolische logica terwijl hij als enige ontdekt had dat de oplossingen in een boek in de bibliotheek te vinden waren. René was die jaargenoot die zijn hersens uit zijn hoofd klostte om bij het uitreiken van de prijzen vast te stellen dat luie jaargenoten regelmatig hoger scoorden dan hij. René was die jaargenoot die regelmatig stoere taal uitsloeg over relaties met vrouwen en daarvoor tijdens Stafdienst op een unieke wijze door jaargenoten terecht gewezen werd.

Maar.....René was ook die jaargenoot die bij het bekendstellen van de aanbevelingen voor de HMV diep teleurgesteld werd. Immers hem was een paar dagen voor het bekendstellen verteld dat hij zich geen zorgen hoefde te maken. Die aanbeveling zou hem zeker worden toegezegd. Hij kreeg de aanbeveling niet en de onderbouwing was voor hem, maar ook voor anderen onbegrijpelijk. *Hoe kan je vaststellen dat een persoon in dat stadium van zijn loopbaan zijn intellectuele plafond heeft bereikt?* Die teleurstelling heeft hem geprikkeld om in het verdere verloop van zijn verblijf in het Defensie apparaat te bewijzen dat hij ten onrechte niet was toegelaten tot die militaire elite.

René werd die jaargenoot die tijdens oefeningen in de ijzige koude in een open voertuig met opgerolde mouwen lachend naar koukleumende collega's keek. René werd die jaargenoot die bewondering afdwong en afgunst creëerde door zijn vakbekwaamheid, doorzettingsvermogen en brede ervaring. René werd de dappere jaargenoot die in Angola staande tussen de schietende strijdende partijen de situatie door zijn koene optreden kon stabiliseren. René werd die jaargenoot die het Defensie apparaat middels een vuistdik rapport confronteerde met misstanden in Angola. René werd ook die jaargenoot die na 4 missies in het buitenland zich door Buza liet uitzenden naar Kosovo en aan de start van zijn tweede termijn plotseling stierf in een omgeving waar hij zich thuis voelde. Dat is niet iedereen gegeven.

René is die jaargenoot geworden die alom bewonderd werd om zijn inzet, vakkennis en onverschrokkenheid.

Evert Haar (8 januari 2012).

Met een vader als beroepsmilitair was de beroepskeuze voor de in Papendrecht geboren Evert, zoals de officiële voornaam van Eef luidt, niet zo moeilijk. Hij wilde naar de KMA, maar alleen als hij bij de genie kon worden ingedeeld. Anders ging hij wel rechten studeren. Uiteindelijk heeft hij in zijn leven beide idealen waargemaakt, want in de ‘rustige’ jaren na de stafdienstcursus heeft hij in deeltijd een rechtenstudie in Leiden in de onvoorstelbaar korte tijd van vier jaar kunnen bekronen met de meestertitel.

Eef was een evenwichtige persoonlijkheid, had altijd een luisterend oor voor de medemens en was gezegend met een droge humor. Het was voor zijn omgeving heel helder: Eef was mensgericht. Hij kon mensen naar elkaar laten luisteren en zo problemen voorkomen of oplossen als dat nodig was. Hij stond samen met Janneke altijd klaar om mensen uit de brand te helpen. Maar Eef was ook een vakman pur sang. Op de werkplek zorgde hij er voor altijd goed geïnformeerd te zijn, geen overhaaste besluiten te nemen. Hij was in staat om

over geniegrenzen heen te stappen en kritisch naar functioneren en optreden van zijn eigen wapen te kijken. Niet alleen leverde hij prima eenheden af, hij was ook doorkneed in het opzetten en begeleiden van oefeningen zoals voor de mobilisabele eenheden van 460 Geniegevechtsgroep en het succesvol doorvoeren van reorganisaties. Een van die reorganisaties – het opheffen van de territoriale eenheden van 460 Geniegevechtsgroep en het vastleggen van hun historie – heeft geresulteerd in een boek met de titel *“250 jaar Genietroepen”*. Dat boek kan worden beschouwd als een hoeksteen document voor de genie militair. Ook op juridisch gebied stond Eef zijn mannetje en heeft door zijn brede expertise en gedegen dossier kennis collega’s ondersteund en geholpen.

Mozambique heeft om verschillende redenen een diepe indruk bij Eef achtergelaten. Daar in dat verre Oost Afrika moest hij met een internationaal team een mijnen opleiding op poten zetten om ex-militairen te informeren over en trainen in het ruimen van explosieven. Voor zijn vertrek heeft Eef grondig als hij is eerst Portugees geleerd, zodat deze lokale taal geen extra hindernis zou zijn. De ervaringen die hij tijdens die uitzending heeft opgedaan, heeft hij in een boek met de titel *“In het Mijnenveld”* vastgelegd. Het boek schetst een beeld van soms onvoorstelbare problemen, die het militaire eufemisme *uitdagingen* ver overtreffen. Hoewel de tegenwerking van een verstikkende bureaucratie bij UN en in Nederland als een rode draad door het boek loopt, komt in de inhoud duidelijk tot uiting dat hij altijd dacht in oplossingen en er daardoor in slaagde om meestal zijn doelen te bereiken. Hij verdiende daarmee het respect binnen en buiten Mozambique. De woorden *“De All Mighty heeft u gestuurd!”* die zijn plaatsvervanger, een kolonel uit Bangladesh, uitsprak, onderstreept die vaststelling. Uiteindelijk heeft Eef de taak die hem door New York werd opgedragen, met verve ingevuld: mensen zijn opgeleid in het ruimen van mijnen. Adjudant b.d. Johan Jongbloed bracht het op de uitvaart van Eef als volgt onder woorden *“Mozambique is misschien voor veel mensen een vergeten missie, maar voor ons een tijd om nooit te vergeten”*. En Eef vergat niet. Hij bleef jaren na de uitzending zijn voormalige medewerkers steunen en in voorkomend geval probeerde hij hun zorgen weg te nemen.

Na zijn functioneel leeftijdsontslag in 2004 is Eef als vrijwilliger aan de slag gegaan voor diverse instellingen in Zwolle en mede door zijn veelvuldige bezoeken aan Frankrijk ging hij zich toespitsen op de hagiografie: de wetenschap die zich toelegt op de bestudering van heiligenlevens. Het is gelet op de gedrevenheid van Eef, niet verrassend dat hij ook op dat gebied tot de experts gerekend kon worden en gevraagd werd om lezingen over deze voor het brede publiek onbekende materie te geven. Daarbij besteedde Eef veel tijd aan familie en vrienden, aan het aanhalen van oude en het

creëren van nieuwe banden. Helaas heeft hij dat niet tot in de lengte der jaren kunnen doen, omdat in 2010 een kwaadaardig gezwel werd ontdekt. Vele chemokuren volgden en ook hier ging Eef op zijn kenmerkende rustige en relativerende wijze op een bewonderenswaardige manier mee om. Eind 2011 bleek echter, dat er geen toekomstperspectief meer was en zijn ziekte hem in een mijnenveld had gedwongen die door hem niet meer te ruimen was. Het moet een déjà vu van zijn tijd in Mozambique geweest zijn. Hij kon het probleem in kaart brengen, wist hoe het opgelost kon worden, maar de lieve Heer gaf hem de instrumenten niet. De song '*In your light*' van Jon Allen die tijdens de aangrijpende uitvaart ten gehore werd gebracht, geeft Eefs gemoedstoestand in deze laatste periode treffend weer.

Eef was een bijzonder en innemend mens. Een uiterst bekwame Genist, een doorwrochte jurist, een onderhoudende schrijver en een verrassende hagiograaf. Door zijn sterven heeft hij een schare verdrietige mensen achter gelaten. Familie, vrienden, kennissen en collega's bewaren goede herinneringen aan Eef en Janneke, omdat zij wisten en weten dat je op het echtpaar Haar blindelings kon vertrouwen. Dat is een kroonjuweel dat niet veel militair georiënteerde echtparen in huis hebben.

Bert Valkenburg (7 april 2012).

Als ik Bert terugroep in mijn herinneringen dan zie ik die ietwat gebogen man, met dat scherp gesneden gezicht met pret ogen en een sigaretje tussen de vingers. Op de foto's uit onze beginperiode is duidelijk herkenbaar dat Bert van humor hield en humor had. Bert was bovendien een van de beste en misschien wel de beste volleyballer van onze KMA periode en was tijdens wedstrijden een meester in het uit het spel praten van tegenstanders. Dat beeld hebben veel jaargenoten voor ogen als de naam Bert Valkenburg in de herinnering wordt opgeroepen. Dat was en is voor ons jaargenoten VOKMA Bert.

Tijdens het SMO jaar in Harderwijk was Bert vanzelfsprekend ondergebracht bij De TRIL (Troepenmacht In Limburg) samen met Joop kwadraat (Andriolo en Vangangel), Piet Mulders en Henk van Eekelen. Ik had het genoeg een kamer in hun deel van de gang te hebben en regelmatig in het buitenland te worden aangesproken, aangespoord of gecorrigeerd. Tijdens dat bijzondere jaar in Harderwijk begon Bert aan een patente LOI cursus economie om zijn op de KMA verworven kennis verder uit te diepen. Gaandeweg kwam hij er achter dat die aanvullende studie ten koste ging van de tijd die hij aan zijn prille huwelijk wilde besteden en dus schoof Bert de LOI documenten voorzichtig in het ronde archief. Vanaf het SMO jaar zijn mijn persoonlijke ervaringen met Bert beperkt gebleven tot Stafdienst en de mobilisatie oefening *Donderslag 10* eind 1982. Omdat we in verschillende klassen zaten waren contacten tijdens de Stafdienst oppervlakkig en vluchtig. Andere jaargenoten zullen dat hiaat hopelijk kunnen opvullen. Eind 1982 zag ik Bert in de omgeving Ossendrecht voor de eerste keer en volgens mij laatste keer terug. Hij was ingedeeld als Compagnies commandant bij het 46ste Painfbataljon en wij hebben even kunnen bijpraten over onze ervaringen in de periode 1980-1982. Tijdens die oefening kon ik opgelucht vaststellen dat Bert nog steeds VOKMA Bert was die problemen met humor wilde en kon oplossen.

Vermoedelijk gestimuleerd door de val van de Berlijnse Muur zag en vond Bert nieuwe uitdagingen bij de MID en vervolgde met verve zijn carrière in dat functie gebied. Hoewel hij trouw bleef aan zijn uitgangspunt dat gezin en familie op de eerste plaats moesten komen, vond hij ook tijd voor andere hobby's: met caravan en fiets door Frankrijk trekken en fotograferen. In dat laatste legde hij zijn ziel en zaligheid en vermoedelijk stak hij daarmee Hans Vermaas onze eigen VOKMA Max Koot naar de kroon. Ook het sporten werd niet vergeten. Helaas werd dat geluk in 1995 wreed verstoord. Tijdens zijn ECCM uitzending naar Voormalig Joegoslavië met standplaats Zagreb sloeg het noodlot in de vorm van de veteranen ziekte hard toe. Opname was onvermijdelijk en het heeft pijn en veel moeite

gekost om Bert thuis te krijgen. Dank zij Wil Patist en de KL Crisisstaf is dat uiteindelijk gelukt. Ondanks het feit dat Bert door de ziekte een jas had uitgedaan, is hij teruggekeerd naar Zagreb en heeft hij zijn missie voltooid.

Hoewel de veteranen ziekte hem een keiharde uppercut toediende, weigerde Bert neer te gaan. Bert bleef VOKMA Bert. Zijn humor, doorzettingsvermogen en vooral taaiheid hielden het gezin Valkenburg op de been en ondanks de voortgaande verzwakking van zijn lichaam bleef Bert trouw aan zijn triade bestaande uit Familie, Frankrijk en Fotografie. Vanzelfsprekend was sporten geen optie meer. Uiteindelijk heeft de ziekte definitief bezit genomen van het gesloopte lichaam van Bert en moeten we troost vinden in de wetenschap dat Bert desondanks altijd VOKMA Bert is gebleven.

Ton de Nijs (16 juni 2012).

Met Ton heb ik in onze lange carrières wisselende contacten gehad. Wisselend omdat die afhankelijk van functionele en persoonlijke relaties konden variëren van competitief, concurrerend tot een zeldzame vorm van verbroedering in de meest ware zin van het woord. Ik weet uit ervaring dat wat het laatste aspect betreft er meer jaargenoten en collega's zijn die soortgelijke ervaringen met mij delen. Vooral Rein kan daarover meepraten.

Ton viel mij al in het begin van de KMA tijd op door zijn lengte, rode haar en de omvang van zijn schedel. Baretmaat 66. Daarin kon je tijdens de AMO heel wat aardappelen meenemen. Ik verbaasde me op mijn eerste dag op de KMA er over dat Ton met een normaal geknipt kapsel rondliep en ik me had laten verleiden een echte militaire coupe aan te laten meten. Zo een waar de oren goed in uitkwamen. Hij grinnikte met die bekende lach van hem en dacht waarschijnlijk "*Haagse mannekes zijn een beetje dom*". In de loop van ons instromingjaar had Ton het buiten de KMA blijkbaar beter naar zijn zin dan binnen de KMA en besloot het eerste jaar over te doen. Waarschijnlijk om een goede basis te hebben voor de volgende drie jaren die hoofdzakelijk gevuld zouden worden door de wetenschappelijke opleiding of wat daarvoor moest doorgaan. Hij genoot samen met André van Abeelen, Luuk de Bruin, Dick Deirkauf, Paul Kautz, Gerard Altena en Jan Kroes met volle teugen van het asymptoot zijn. In het verdere verloop van de KMA heeft hij niet veel contact gehad met zijn instromingjaar en is daardoor bij een groot aantal van ons uit het beeld verdwenen.

Onze wegen hebben zich een aantal keren gekruist: als pelotonscommandanten bij het 41ste bataljon in Ermelo; als compagniescommandant van een gelijksoortige lichter bij verschillende bataljons; als bataljonscommandant en op de Landmachtstaf in de Juliana kazerne. In die eerste periode herinner ik me twee opmerkelijke zaken. De wijze waarop hij tegen de opleiding tot commando aankeek. Zijn ervaringen tijdens zijn eerste Gevechtscursus in 1969 moeten volgens mij het vertrekpunt zijn geweest voor het beeld dat hij zich van de KCT Commando cursus had gevormd. Anders kan ik niet verklaren waarom Ton bij onze bataljonscommandant Uilke Kits het idee geopperd had om die groene baret tijdens zijn verlof te halen. Hij wilde niet de volledige negen weken die de gevechtscursus duurde ondergaan, maar zich beperken tot de eindoefening van een week en de voorbereidende twee weken voor die eindoefening. Ton schaarde die uitdaging vermoedelijk toen nog in dezelfde categorie als MLV, ZMV en NSF. Hij was duidelijk verbaasd dat het KCT daarover een andere mening had. Het tweede dat mij in die periode opviel was dat Ton moeite had om het woord *konininnedag* uit te spreken en het voortdurend had over *konininnedag*. Dat is nooit meer veranderd.

In 1993, toen we in Den Haag intensiever met elkaar gingen samenwerken, konden we oude contacten herstellen en bestaande plooiën glad strijken. Hij is een van de weinigen geweest die mij in woord en daad gesteund en geholpen heeft toen mijn thuisfront en ik die steun tijdens en na mijn

uitzending in 1995 nodig hadden. Die steun probeerde ik hem ook te geven in de periode 1998-2012. Ton kreeg concentratie problemen en verkoos een baan in de luwte. Die baan lag op hem te wachten op de Ambassade in Washington. Ik zag hem in 1997 in het Pentagon City Hospital terug. Ton was net geopereerd aan een arterioveneuze malformatie en had een beschadiging aan zijn hersens. Rein die Ton's werkzaamheden waarnam, vertelde me dat mede door medicijnen en intensieve revalidatie opzet, nog enige hoop was. Het heeft helaas niet zo mogen zijn.

Ton kwam in 1998 definitief naar Nederland terug. Eerst naar Wijk aan Zee, vervolgens naar Den Haag en tenslotte in een Verpleegtehuis in Leidschendam. Uiteindelijk luidde het verdict "*uitbehandeld*" en hij moest de rest van zijn leven slijten in een omgeving waar medische hulp weliswaar snel voorhanden was, maar zijn omgeving door het ziektebeeld van zijn mede patiënten weinig stimulerend kon zijn. In de periode tot zijn onverwacht overlijden in 2012, zijn behalve familie, jaargenoten, collega's en voormalige burger medewerkers hem, zijn echtgenote en zijn kroonjuweel Eva tot steun geweest. Net als andere jaargenoten probeerde ik hem ondanks plaatsingen in Italië en Amerika regelmatig te bezoeken en te vermaken met oude en nieuwe verhalen, met foto's en toen hij nog redelijk kon lopen met KMA grappen en grollen. Kort voor zijn overlijden hebben mijn echtgenote en ik hem nog bezocht en hem nog een keer gelukkig zien lachen. Hij was een bijzondere en voor mij uiterst dierbare jaargenoot.

André Hodzelmans (17 mei 2015).

Toen ik het In Memoriam van André op papier had gezet, hoopte ik dat het de laatste was. Het heeft niet zo mogen zijn. Het overlijden van Joop Andriolo en Remco Seijn bevestigt dat het leven van een mens zich niet laat reguleren en een eigen ritme heeft.

Op de KMA hadden we door onze uiteenlopende studie keuzes niet veel contact. Af en toe op de *Algemene* of in het voorbij gaan bij het "*droogdok*" van *Dudok van Heel*. Ook stafdienst en HMV hebben we niet samen gedaan. Het was het voor mij een verrassing om hem als steun en toeverlaat bij de oefening *Klaver Jas* in 1985 te mogen verwelkomen. Tijdens die "vrije" twee partijen oefening, waarbij wij moesten reageren op de beslissingen van een brigade en een verkenningbataljon, heb ik

hem beter leren kennen. Onze reacties in de vorm van bevelen, coördinatievergaderingen, richtlijnen en straffen (als weer eens de verbindingsveiligheid in het geding was), genereerden een hoge niet te plannen werklast, waarbij helderheid en snelheid de belangrijkste criteria waren. Dank zij hem zijn we er in geslaagd om een prima oefening neer te zetten.

Tijdens die oefening werden we regelmatig geconfronteerd met fratsen van spelers en oefeningsleiding, die de spanning in onze planningscel regelmatig tot het kookpunt deed oplopen. Er werd veel van ons incasseringsvermogen gevraagd. Wanneer ik door mijn korte lontje tierend door de hal liep en door het lint dreigde te gaan, kon *André* met een relativerende opmerking en die besmukte grijs de druk tijdelijk wegnemen. Aan de andere kant heb ik ook hem hoofdschuddend door de hal waar onze Divisiestaf zat, zien stappen. Zich afvragend in wat voor gekkenhuis hij terecht gekomen was. Op een van die gedenkwaardige oefeningsdagen stormde een heetgebakerde opperofficier onze planningscel binnen. "*We hebben dankzij jullie briljante ingevingen al f 500.000 schade gemaakt*". Hij had gelijk wat het briljante betrof, maar zoveel schade? Dat leek ons beiden wel heel sterk. Wij stelden hem voor de civiele autoriteiten in het weekeinde in de beschikbare heli's te stoppen en de schade van boven te laten bekijken. Het viel dus mee. Een nulletje of twee te veel op papier gezet. "*Moet kunnen*" riepen we tegen de opperofficier en liepen schaterend weg.

André was ook in het normale leven een zeer gezien man. De tekst die de communicatie medewerkster van zijn laatste werkgever naar aanleiding van zijn plotselinge overlijden op papier zette, bevestigt hoe zijn jaargenoten hem in zijn militaire leven hebben ervaren. Zij beschreef hem

als volgt *“Echt groot was hij niet, maar als hij de kamer inliep, kon je niet anders dan ontzag voor hem hebben. Het was zijn uitstraling. Borst vooruit, zelfverzekerde blik, en een bulderend stemgeluid met een zachte G. Zijn witte overhemd was een vaste constante, net als die sigaret tussen zijn vingers. Een gewoonte waar hij na het rookverbod niet mee stopte. Eventjes probeerde hij het in de rookruimte, maar dat was snel over en moesten de mensen waarmee hij in gesprek kwam, het maar aanvaarden. Inclusief zijn proestende hoestbuien. Zo'n chef heb ik nooit meer meegemaakt”*

De bovenstaande teksten schetsen een evenwichtig beeld van hem. Binnen en buiten de militaire belevingswereld hebben jaargenoten en medewerkers André ervaren als een prettig, intelligent en vooral humoristisch mens. Een met een sterk karakter, die niet schroomde om met die zware stem zijn ongezouten goed gefundeerde mening te geven. Een jaargenoot die in de bres sprong voor de mannen en vrouwen op de werkvloer. Kortom een man zoals we er te weinig bij Defensie hebben gehad en nog hebben.

Joop Andriolo (11 september 2015).

Amper drie maanden nadat de ziekte zich bij hem openbaarde, is onze dierbare jaargenoot en vriend op 11 september 2015 zachtjes ingeslapen. Het is zo snel gegaan dat de draagkracht van dit verlies voor velen van ons nog steeds niet in te schatten is. Laat staan voor de mensen die hem al die maanden met liefde en zorg hebben omringd.

Joop werd in 1950 in Kerkrade geboren. Na voltooiing van de HBS in Heerlen volgde hij vanaf 1968 de opleiding tot beroepsofficier Infanterie bij de Koninklijke Landmacht aan de KMA in Breda. Joop viel in die vier jaar in Breda vooral op door de goedlachse manier waarop hij het serieuze toneelspel op Kasteel, Parade en Prins Bernard Paviljoen benaderde en deed daarmee recht aan zijn Italiaanse achtergrond, Niet verrassend dat hij in die periode zijn echte parel

Marijke leerde kennen.

Na zijn benoeming tot luitenant in 1972 koos hij om moverende redenen voor het 45ste Pantserinfanteriebataljon Oranje Gelderland in Steenwijk. Vermoedelijk vertoonde het embleem overeenkomsten met de manier waarop Joop in het leven stond: Bourgondisch met een serieuze ondertoon. In Steenwijk vervulde hij de gebruikelijke luitenant en kapitein functies tot hij zich in 1980 net als zijn jaargenoten moest melden bij de kleurrijke Directeur van de Hogere Krijgsschool, Generaal Antoniotti. Het bleek niet de laatste keer te zijn dat twee officieren met Italiaanse wortels elkaar recht in de ogen keken. Joop bleek volgens het docenten corps groeipotentieel te bezitten en mocht nog twee jaar op de Frederik kazerne rondstappen. Aanvankelijk startte hij de Hogere Militaire Vorming vanuit een uitvalsbasis “om de hoek”, maar al snel besloot hij te verhuizen van Steenwijk naar Zevenbergen om zijn creatieve oplossingen in huiselijke kring te kunnen toetsen. Het was een van de goede beslissingen die Joop in het militaire leven heeft gemaakt. Na het ontvangen van de Gouden Zon vervulde hij staffuncties bij het Nationaal Territoriaal Commando in Gouda en de Directie Personeel van de Koninklijke Landmacht in Den Haag. Hij stelde vast dat die omgevingen hem niet de dynamiek brachten die hem voor de start van de HVM was beloofd en ging op zoek naar meer reuring in de werkomgeving. Die vond Joop in het bedrijfsleven. Hij verwisselde zijn uniform voor decent burger en de woonomgeving van Zevenbergen voor Eindhoven. .

Al snel werd hij beschouwd als een expert op het gebied van arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden en voerde regelmatig overleg in de sfeer van CAO onderhandelingen voor bedrijven in de auto en bouw industrie. In 1998 verhuisde hij naar Maastricht om daar enthousiast zijn laatste functie als HRM manager bij de papierfabrikant Sappi te gaan invullen en uitbouwen o.m.

door als voorzitter van het bedrijfspensioenfonds de belangen van de werknemers te behartigen. In 2007 noopte een reorganisatie bij Sappi hem tot het verlaten van dit bedrijf waarna hij tot het bereiken van zijn prepensioen in 2010 nog enkele functies als interim-manager vervulde.

Stilzitten was niets voor Joop. Dat blijkt ook uit de activiteiten die hij vanaf 2010 in Maastricht oppakte. Met groot enthousiasme, en ondersteund door Marijke, leidde hij vooral buitenlandse groepen door de Maastrichtse binnenstad en mergelgrotten. De weinige open plekken in zijn agenda vulde hij daarnaast nog als vrijwilliger bij een welzijnsorganisatie in de schuldhulpverlening. Totdat zijn ziekte het hem onmogelijk maakte.

De foto geplaatst bij deze droeve tekst reflecteert de Joop zoals hij in onze herinnering zal blijven voort bestaan: de joviale, energieke en vooral Bourgondische jaargenoot, die enorm kon genieten van echtgenote en kinderen.

Remco Seijn (26 september 2015).

Twee weken na het overlijden van Joop kregen we het verdrietige bericht dat Remco na een hockey wedstrijd in Portugal was overleden. Hoewel Remco ongetwijfeld de hoogvlieger van ons promotie jaar 1972 is, is hij altijd de Remco gebleven zoals veel jaargenoten hem kennen van KMA; Hogere Krijgsschool en de vele functies die hij nationaal en internationaal heeft vervuld. Open, innemend, sociaal en sportief.

Zoals bij iedereen van ons instromingjaar is zijn militaire carrière begonnen in Kamp Waterloo. Wellicht was het een signaal van verbondenheid dat hij op 27 en 28 december 1967 samen met een andere markante cavalerist van ons jaar een stad aan de rivier ging bouwen en complexe situaties met banden, planken en touwen moest overwinnen. Volgens Peer onderscheidde hij zich daar als de bruggenbouwer die hij gedurende zijn succesvolle carrière altijd is geweest. Op de KMA werd het duidelijk dat hij veel waarde hechtte aan een hoge mate van verbondenheid. Aan partner, jaargenoot, wapen en sport. Op de HKS toonde hij zijn vermogen om te anticiperen, kon hij met een lach en flair gespannen situaties tot normale mensen proporties terugbrengen en bevestigde complexe gevechtssituaties op een simpele manier te kunnen oplossen. Wie van onze gebrevetteerde jaargenoten herinnert zich niet de *“repeterende aanval”* op de laagvlakte rond Hameln waar de potentiële “Gouden Zonnen” een reusachtige nucleaire verwerkingsinstallatie als niet bestaand moesten beschouwen? Een aantal jaargenoten heeft tijdens die twee en half jaar in Den Haag ondervonden hoeveel waarde Remco en Annemieke hechtten aan die eerdergenoemde verbondenheid en kunnen ervaren dat de term voor hen niet zomaar een woord uit Van Daele was. Die contacten zijn blijvend en hecht gebleven.

Het zijn karakter eigenschappen die hij veelvuldig heeft moeten aanspreken in de vele uitdagende functies die hij tussen HKS en FLO heeft vervuld. In een periode waarin de krijgsmacht plotseling beroofd werd van de huisvijand in het oosten en die krijgsmacht naarstig op zoek moest gaan naar een andere tegenstander om het militaire bestaan weer een fundament te geven. Remco heeft daaraan een substantiële bijdrage geleverd. Wanneer we de mens Remco Seijn in onze herinnering oproepen, dan mogen we de waardering en bewondering die hij en Annemieke in nationale en internationale samenlevingen hebben geoogst, niet onbenoemd laten. Remco en Annemieke werden zeer gewaardeerd voor hun gastvrijheid en hun vermogen om een feest ook een echt feest te laten zijn. Waar iedereen op een ontspannen manier met elkaar kon omgaan. Het zijn kwaliteiten die onontbeerlijk zijn voor het succes “buiten de militaire deur”.

In 2006 heeft Remco zijn militaire loopbaan in de Grote Zaal van het Kasteel van Breda afgesloten en de druk bezochte ontvangst onderstreept de inhoud van de bovenstaande tekst. In de jaren daarna is Remco actief betrokken geweest bij veel vrijwilligers organisaties. Zo was hij onder meer voorzitter